

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 334/08-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 96/2007 a jeho uznesením z 29. novembra 2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 516/2007 a jeho uznesením z 30. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 96/2007 a jeho uznesením z 29. novembra 2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 516/2007 a jeho uznesením z 30. apríla 2008.

1. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „... podal žalobu sp. zn.: 25C/96/2007 na Okresnom súde... proti štátu SR, ktorý sa neobyčajným absurdným spôsobom vyžíva na prenasledovaní sťažovateľa a v porušovaní základných ľudských a aj ústavného práva garantovaného čl. 39 ods. 1.

Okresný súd... konanie zastavil z absurdných dôvodov dňa 29. 11. 2007 uznesením 25C/96/2007-27 a toto chybné rozhodnutie chybné potvrdil odvolací súd uznesením 8Co/516/2007-34...“.

2. Podľa názoru sťažovateľa „Štát SR tyranizuje D. B. v každej veci, o ktorú požiada. Štát odmieta plniť všetko, čo mu káže Ústava... Keď napíše sťažovateľ, že ide o štát, ktorý riadia kriminálnici, tak sudcovia Ústavného súdu sa urážajú, im na... plat nesiahol nikto...

Sťažovateľ súčasne poukazuje na mafiánske prepojenie súdov a súčinnosť pri porušovaní zákonov, Ústavy... a... dohovoru... Obidva súdy rozhodovali svojvoľne podľa svojich roztopaší a chůtkach si zavyčínať. VRAŽEDNOSŤ SUDCOV je zrejmá a ich nenávisť voči sťažovateľovi sa nedá zatrieť žiadnou farbou. Nenávidia, pritom nevedia prečo – NENÁVIDIA!“.

3. Sťažovateľ tvrdí, že „prvostupňový súd porušil právo sťažovateľa garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1... dohovoru – právo na spravodlivé konanie, verejné prejednanie veci pred nezávislým a nezaujatým súdom;

Odvolací súd porušil čl. 46 ods. 1 Ústavy...; čl. 6 ods. 1 a čl. 13 – právo na účinný opravný prostriedok... dohovoru.“.

4. Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Okresný súd... porušil základné právo D. B. garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 39 ods. 1 Ústavy...; porušil čl. 6 ods. 1... dohovoru a čl. 14 - zákaz diskriminácie...“.

Krajský súd... porušil základné právo D. B. garantovaného čl. 39 ods. 1 Ústavy... a čl. 13... dohovoru a čl. 14... dohovoru.

Okresný súd... je povinný zaplatiť D. B. primerané zadosťučinenie vo výške 100.000.- Sk a Krajský súd je povinný zaplatiť zadosťučinenie vo výške 200.000.- Sk v lehote 15 dní od dňa doručenia nálezu Ústavného súdu.

Ústavný súd zrušuje uznesenie OS BA I 25C/96/ 2007-27 a KS BA 8Co/516/2007-34 a vec vracia na ďalšie konanie. Pričom OS BA I je povinný rozhodnúť v lehote 30 dní od dňa doručenia nálezu Ústavného súdu.“

Sťažovateľ súčasne požiadal „o ustanovenie mu advokáta na celé konanie“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označených základných práv zaručených ústavou a porušenie označených práv zaručených dohovorom postupom menovaných súdov a ich rozhodnutiami v jeho právnej veci „o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“ týkajúcej sa vyplatenia mu zmeškaných dávok v núdzi.

Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 13 dohovoru každý... musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv napadol uznesenie okresného súdu č. k. 25 C 96/2007-27 z 29. novembra 2007 a postup v konaní mu

predchádzajúci. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, a o odvolaní proti nemu rozhodol krajský súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 8 Co 516/2007 z 30. apríla 2008. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 Co 516/2007 z 30. apríla 2008, možno zo sťažnosti vyvodiť, že sťažovateľ vidí porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 39 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1, čl. 13 a 14 dohovoru v spôsobe, akým krajský súd rozhodol o jeho odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu - *„okresný súd... konanie zastavil z absurdných dôvodov... a toto chybné rozhodnutie chybné potvrdil odvolací súd uznesením...“*, ako aj v dôvodoch už uvedených v bode 2 I. časti odôvodnenia.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa uznesením sp. zn. 8 Co 516/2007 z 30. apríla 2008 sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu (ako aj s obsahom prvostupňového rozhodnutia, z ktorého uznesenie odvolacieho súdu vychádza a naň nadväzuje) ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil „*napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa*“, náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil... konanie o návrhu..., ktorým sa navrhovateľ domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zák. č. 514/2003 Z. z., a to tak, aby súd určil, že odporca porušil jeho ústavné právo garantované Ústavou... podľa čl. 39 a zaplatil mu zmeškané dávky v nůdzi... Dospel k záveru, že nie je daná právomoc súdu konať o tomto návrhu podľa § 7 ods. 1 O. s. p., keď

právomoc konať v tejto veci má Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava..., ktorému uvedenú vec postúpil na konanie a rozhodnutie podľa § 23 písm. a) zákona č. 599/2003 Z. z. ... Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ... Odvolací súd... dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keď napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne. ... Tak, ako v posudzovanej veci správne uviedol súd prvého stupňa v napadnutom uznesení, zákon č. 599/2003 Z. z. zveril do kompetencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny rozhodovať o hmotnej núdzi, o zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi - dávkou a príspevkami, o dodatočnom priznaní, zvýšení, znížení alebo doplatení týchto dávok a príspevkov v ust. § 23 písm. a) a § 23 písm. a) bod 8. Pokiaľ z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa správne skúmajúc splnenie podmienok pre konanie vo veci podľa § 103 O. s. p., konanie podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p. zastavil a vec postúpil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava; ktorému uvedený zákon zveruje právomoc v danej veci konať o nárokoch, ktoré si navrhovateľ uplatnil v návrhu podanom na súde prvého stupňa 11. 6. 2007, posudzujúc tento podľa jeho obsahu podľa § 41 ods. 2 O. s. p.; rozhodol vecne správne. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 O. s. p.“

Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne

nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho odvolaní z 10. decembra 2007) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 112/05) a sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojich práv upravených čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 13 a čl. 14 dohovoru, ktorých dôvody porušenia však v sťažnosti bližšie

nekonkretizoval. Pre absenciu relevantnej súvislosti a možnosti porušenia označených práv, keďže všeobecný súd nemôže porušiť označené práva, ak koná vo veci v súlade s príslušnými procesnoprávnymi predpismi (napr. I. ÚS 167/03, IV. ÚS 36/04, I. ÚS 117/05), bolo potrebné jeho sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Ústavný súd záverom poznamenáva, že vzhľadom na výroky sťažovateľa už uvedené v bode 2 I. časti odôvodnenia je ďalším dôvodom odmietnutia jeho sťažnosti nesplnenie zákonom predpísaných náležitosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva) súčasťou zákonom predpísaných náležitostí návrhu na začatie konania podaného ústavnému súdu je aj primeraná slušnosť vo vyjadrovaní, na čo už bol sťažovateľ viackrát rozhodnutím ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 52/06 zo 14. februára 2006, I. ÚS 89/08 z 13. marca 2008, I. ÚS 156/08 z 2. apríla 2008) upozornený, avšak napriek tomu vo svojom ďalšom podaní podobné výroky opätovne použil.

V prípade hrubo neslušného alebo urážlivého obsahu takéhoto návrhu môže byť tento odmietnutý pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pokiaľ záujmy ochrany ústavnosti nevyžadujú iný postup.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2008

